

SAMHÄLLSPOLITISKT PROGRAM

ANTOGS AV KONGRESSEN 2013

Reviderat av fs 2017-06-13

Riksförbundet
HjärtLung

SAMHÄLLSPOLITISKT PROGRAM

Riksförbundet HjärtLung har i kraft av sina medlemmars behov stadgat sitt uppdrag i policys och styrdokument och som vägleder de krav och förväntningar som formuleras i detta program. Överordnat är patientens rätt till adekvat och personcentrerad vård.

Patientens rätt till vård och rehabilitering

Alla hjärt- och lungsjuka patienter ska erbjudas bästa möjliga vård, medicinering, rehabilitering och sjukdomsförebyggande livsstilsinsatser. Vår bestämda uppfattning är att var du bor inte ska vara avgörande för vilken sorts vård eller kvalitet på vården du får. Alla boende i Sverige oavsett kön, könsidentitet och könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder ska erbjudas likvärdig vård.

Det hör också till sjukvårdens uppgift att motivera sina patienter att delta i preventiva livsstilsaktiviteter. Det är avgörande för våra medlemsgruppers framtida liv att förebyggande hälso- och sjukvård inte nedprioriteras. Förebyggande insatser är positivt för patienten liksom för samhällsekonomin.

Vi anser att:

- alla patienter ska ha rätt till bästa möjliga vård, behandling, rehabilitering samt socialt stöd på lika villkor där patientens behov, värdighet, integritet och självbestämmande står i centrum
- de regelverk vars avsikt är att styra vården ska vara obligatoriska
- alla hjärt- och lungsjuka personer ska erbjudas den vård, behandling och rehabilitering de behöver för bästa möjliga livskvalitet enligt de bästa möjliga metoderna och som baseras på aktuell och beprövad forskning
- alla patienter ska ha rätt till snabb och korrekt diagnos
- närstående alltid ska ges möjlighet att delta/involveras i patientens vård och behandling
- all vård/behandling ska ges så skyndsamt som möjligt för minsta möjliga lidande för patienten och oro för de närstående. Ingen väntan på vård/behandling får någonsin överstiga hälso- och sjukvårdens generella regler.

Akut omhändertagande

Ambulanssjukvården är av största betydelse för den enskildes liv och hälsa. Om ambulanssjukvården inte fungerar optimalt och inte inger allmänheten trygghet råder ingen säker och ändamålsenlig vård. Akut omhändertagande börjar med ambulanssjukvården.

Vi anser att:

- SOS-alarm som är första instans ska ha såväl teknik som kompetens av högsta klass för att hantera människors nödsituationer
- utryckning och den första akuta vårdinsatsen ska vara så snabb och effektiv att liv räddas och att patienterna och deras närstående uppfattar ambulanssjukvården som trygg och säker
- ambulanser ska vara tillräckligt utrustade och alltid med medföljande utbildad akutpersonal som ska kunna inleda behandling omedelbart som förberedelse för fortsatt behandling på sjukhus
- patienten ska tas omhand med största skyndsamhet för att öka möjligheten till optimal behandling på sjukhus.

Läkemedel

Läkemedlet ska vara relevant och motiverat för diagnosen och patienten ska få en noggrann genomgång av de mediciner som ordineras. Läkemedel och generiskt utbyte som ordineras av läkare ska alltid ingå i läkemedelsförsäkringen.

Vi anser att:

- all medicinering alltid ska anpassas till den enskilde patienten
- fysisk aktivitet på recept kan vara lämpligt som komplement
- alla patienter ska få sina förskrivna mediciner skyndsamt enligt gällande 24-timmarsregeln
- nivån för högkostnadsskyddet inte höjs ytterligare
- alla ordinerade läkemedel och generiskt utbyte ska omfattas av läkemedelsförsäkringen
- mätutrustning för t. ex. behov av blodförtunnande mediciner ska ingå i högkostnadsskyddet.

Livsstilsfrågor

Förbundet har sedan lång tid tillbaka hävdad livsstilens betydelse när det gäller risken för hjärt- och lungsjukdomar och när det gäller att lyckas med rehabilitering. Förändringar till en mer hälsosam livsstil ger rader av positiva effekter. Förbundet har utvecklat livsstilsaktiviteter som erbjuds alla medlemmar. Avsikten är att uppnå långsiktig och rent av livslång förändring av en mindre hälsosam livsstil. Vi fortsätter att driva dessa frågor som är bland de högst prioriterade i vårt arbete.

Vi anser att:

- det är av största vikt att samhället agerar för minskat tobaksbruk med målet om ett rökfritt samhälle. Tankesmedjan Tobaksfaktas initiativ Tobacco Endgame 2025 ska ge ett brett genomslag i samhället
- Sverige ska bedriva en betydligt mer restriktiv tobakspolitik, t ex inskränkningar för exponering av tobaksprodukter, neutrala förpackningar och utvidgad tobaksavvänjning
- det är betydelsefullt att understödja samhällets, arbetslivets, organisationers och andra aktörers ansträngningar för mer vardagsmotion och rekommendationer för hälsosamma måltider
- samtliga kommuner ska utveckla möjligheten till vardagsmotion som är tillgänglig för alla och vi rekommenderar förbundets koncept Hälsans Stig
- landstingen ska öka sin förskrivning av "FaR" Fysisk aktivitet på recept
- hälso- och sjukvården ska uppmärksamma patienterna mer på de riskfaktorer som ligger till grund för sjukdomen och att det krävs ökade insatser inom hälso- och sjukvården för att motivera patienter till livsstilsförändringar
- livsstilsförändringar ska utgöra en fundamental egenvårdsinsats som motverkar försämringar av hälsotillståndet för hjärt- och lungsjuka. Vi förordar utbildningsprogrammet "Aktiv med HjärtLung"
- att sjukhus och primärvård ökar sina insatser för strukturerad rökavvänjning.

Patientsäkerhet, att stärka patienten i mötet med vården samt livet med kronisk sjukdom

Säker, ändamålsenlig och tillgänglig vård har varje patient rätt till. Bemötande, delaktighet och information kring sin hälsa/diagnos är viktiga komponenter i mötet med sjukvården. Detta är angeläget för Riksförbundet HjärtLung och vi vill bidra till att patienten och sjukvårdens personal möts med respekt för var och ens kunskaper och erfarenheter.

Efter en akut sjukdomshändelse eller besked om en allvarlig diagnos förändras en människas livssituation och rader av insatser måste sättas in för att återställa patientens hälsa och livskvalitet.

Vi anser att:

- patienten har rätt till en säker och ändamålsenlig vård.
- utformningen av patientens vård och behandling ska, så långt det är möjligt, ske i samråd med patienten och närstående. Utgångspunkten ska vara att sjukvårdspersonalen är specialister inom sina områden och att patienten är specialist på hur sjukdomen verkar på dennes liv och hälsa
- patienten har rätt till begriplig information och besked om sitt hälsotillstånd och om de undersökningar som finns tillhands och eventuella alternativ. Relevant kritik mot bemötande och vårdinsatser förväntas leda till åtgärder för förbättringar
- genom livsstilsförändringar stärks patientens insikter och förhoppningar om ett fortsatt liv med god livskvalitet
- patienten och närstående behöver goda kunskaper om sin sjukdom och sina rättigheter. Därmed ökar möjligheten till ett jämlikt möte i vården och patienten kan också ställa relevanta krav på sin behandling
- patienter med hjärt- och lungsjukdom som får tillgång till social gemenskap, erfarenhetsutbyte, rekreation och kultur främjar hälsan och utgör en del i den långsiktiga rehabiliteringen.

Forskning

Vi anser att det är av betydelse att bidra till, följa och tillämpa forskning och dess resultat till stöd för våra målgrupper. Riksförbundet delar ut bidrag till patientnära forskningsprojekt som syftar till att utveckla metoder för rehabilitering av hjärt- och lungsjuka och förståelse för de mekanismer och behov som är förknippat med hjärt- och lungsjukdom. Riksförbundet förfogar över en forskningsfond med ett råd bestående av representanter från forskarsamhället och representanter för förbundet som årligen granskar inkomna ansökningar och föreslår förbundet vilka projekt som ska stöttas.

Vi anser att:

- patientnära forskning är av stor betydelse för utvecklingen av rehabiliteringsmetoder för våra målgrupper
- samhället ska lägga mer resurser på forskning på områden som berör våra målgrupper
- forskningen ska alltid ta hänsyn till genus- och åldersperspektiven
- brukarmedverkan i forskningsprojekt alltid tillämpas där så är möjligt och där det förväntas öka kvaliteten på resultaten.

HLR – Hjärt-lungräddning

Det rapporteras ett stort antal fall av hjärtstopp årligen som leder till dödsfall om inte snabb hjärt-lungräddning sätts in.

Det är därför viktigt att så många människor som möjligt behärskar hjärt-lungräddning. Kurser i hjärt-lungräddning är en del i föreningarnas verksamhet som koordineras på förbundskansliet. Förbundet genomför även utbildning av kursledare. All utbildning/kurser sker enligt HLR-rådets riktlinjer.

Vi anser att:

- alla svenskar över 15 år ska utbildas i hjärt-lungräddning
- fler hjärtstartare ska finnas tillgängliga i samhället. Vi understryker vikten av att ansvar, service och kontroll av utrustningen.

Angeläget att uppmärksamma

Vi anser att:

- hjärt- och lungsjuka patienter ska kunna återgå i arbete efter för målgrupperna anpassade åtgärder
- asylsökande till Sverige ska uppmanas till tbc-test och att landstingen har beredskap för ökad utbredning av sjukdomen
- behandling av patienter i livets slutskede uppmärksammas mer och att de får de särskilda insatser som är relevanta för att minska deras lidande.